

صفحه از: علیرضا بهرامی

سؤزه روز

خلاقیت همراه با بازیافت

بازیافت یکی از مهم‌ترین شیوه‌های مدیریت زیاده در جهان امروز است، زیرا با افزایش جمعیت و مصرف گرای، حجم زیاده‌ها به‌طور چشمگیری بالا رفته و اگر بدون برنامه رها شوند، محیط‌زیست و سلامت انسان‌ها را تهدید می کنند. در این میان، بازیافت نه تنها از انباشت زیاده جلوگیری می کند، بلکه باعث کاهش استخراج منابع طبیعی مانند چوب، نفت و فلزات می شود. برای نمونه، بازیافت کاغذ موجب حفظ جنگل‌ها و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای است. همچنین بازیافت فلزات و پلاستیک‌ها مصرف انرژی را تا چندین برابر کاهش می دهد، زیرا تولید مواد جدید از مواد خام بسیار پرهزینه‌تر است. اما گاهی از طریق بازیافت، برخی معضلات شهری را هم می توان برطرف کرد. مثلاً در کشور هلند یکی از مشکلات انداختن آدامس‌های جودیده شده کف خیابان‌های آمستردام، پایتخت این کشور اروپایی است. یعنی سالانه مدیران شهری مجبورند برای جمع‌آوری بازمانده آدامس‌های جودیده‌شده، هزینه زیادی کنند. اما مسیر بازیافت راه جدیدی را پیش روی هلندی‌ها گذاشت. شرکتی فناوریانه با استفاده از آدامس‌های جودیده‌شده، موفق شد زیره کفشی تولید کند که با کیفیت و مطابق مد روز بود. اما تا اینجا کار ماچرا تبدیل به یک کنش فرهنگی نشد. این شرکت با کمک دیگر شرکت‌ها و همکاری مدارس و دانشگاه‌ها، سطل‌های زیاده خوش‌رنگ و آب با طراحی متفاوت را در فضاهای پر تردد شهری نصب کرد و نحوه تبدیل آدامس‌ها به زیره کفش را در کنار همان سطل‌ها با کمک پوسترها و ویدئوهایی شرح داد. جوانان این شهر هم با دیدن کفش‌های زیبا و مد روز تولیدی این شرکت فناوریانه، تشویق شدند تا آدامس‌های جودیده خود را داخل این سطل‌ها بیندازند.

این طرح نشان می دهد که برای تشویق جوانان به رفتار درست زیست‌محیطی، باید از خلاقیت، جذابیت بصری و پیوند با سبک زندگی روزمره استفاده کرد. در هلند، تبدیل آدامس به کفش مد روز، انگیزه‌ای فرهنگی و اجتماعی ایجاد کرد که فراتر از یک اقدام ساده بازیافت بود.

دور دنیا

موتور فندقی

صداها معمولاً پیام‌هایی در دل خود دارند که اگر آنها را نشنیدید بگردد احتمالاً جایی کار دست‌تان می دهند، به‌خصوص اگر این صداها مربوط به وسیله برقی، لوله‌های آب یا حتی خودروی شخصی شما باشد. نمونه‌اش مدتی پیش برای یک مرد چینی رخ داد؛ مردی به اسم آقای وانگ، اهل شهر جیشی از استان هیلونگ‌جیانگ چین که مدت‌ها بود صدای عجیب و غریبی از زیر کاپوت ماشینش می شنید اما نسبت به آن بی تفاوت بود، حتی او با اینکه صداها به مرور بدتر شد باز هم زحمتی به‌خود نداد تا اینکه هفته گذشته با سرد شدن هوا بخاری اتومبیلش را روشن کرد و متوجه شد سیستم گرمایشی خودرواش نیز دچار نقص فنی شده. او سرانجام برای اینکه سرما نخورد به تعمیرگاه رفت و پس از اینکه مکانیک کاپوت ماشینش را بالا زد فهمید که بیشتر سوراخ‌های داخل خودروی او با مقدار فراوانی فندق پر شده. او و دوست تعمیرکارش توانستند بعد از ۲ ساعت حدود ۱۹ کیلو فندق را از محفظه‌های داخل کاپوت ماشین خارج کنند. این فندق‌ها نه تنها زیر شیشه جلو و کاپوت را پر کرده بودند، بلکه حتی فیلتر کابین و درجه‌های تهویه را نیز بی‌نصب نگذاشته بودند. وانگ که خودرواش را عمدتاً در پارکینگ نگهداری می کرد، احتمال ورود سنجاب را رد کرد و موش‌ها را عامل این ذخیره‌سازی عجیب می داند. البته او اعتراف کرد که یک کیسه پر از فندق را در پارکینگ خانه‌اش نگه داشته بود که حالا نیمی از آن نبود. این اتفاق در حالی رخ داد که موارد مشابهی در کشورهای دیگر نیز گزارش شده است. در مینه‌سوتا ای آمریکا، مردی با صداها گر و در موتور خودرو مواجه شد که سنجاب‌ها برای زمستان ذخیره کرده بودند. در آلمان یک زن با لانه‌ای از موش‌ها در خودرواش روبه‌رو شد و در ایران نیز گزارش‌هایی از انباشت تخمه و پوست پسته توسط چوندگان در صندوق عقب خودروها منتشر شده است. حالا آقای وانگ قصد دارد چند تله موش در پارکینگ خانه‌اش کار بگذارد تا دیگر خودرواش جایی برای ذخیره غذای موش‌ها نشود.

قدبلندهای ایران

معرفی سلاطین ارتفاع در کشور؛ ساختمان‌هایی که نماد مدرنیته در کلانشهرها شده‌اند

فاطمه عباسی | روزنامه‌نگار | تا همین چند دهه پیش، «بلندی» در شهرهای ما معنای دیگری داشت؛ شاید بلندترین نقطه‌ای که چشم می توانست در افق پیدا کند، گلدسته مساجد بود یا شاخه‌های بالای چنارهای کهنسال خیابان ولیعصر (عج). خانه‌ها حیاط داشتند و شهر روی زمین پهن شده بود اما ناگهان همه چیز تغییر کرد و شهرها تصمیم گرفتند به جای پیشروی در عرض، به سمت ابرها خیز بردارند. حالا ما در عصر «زندگی عمودی» نفس می کشیم؛ عصری که در آن، پنجره‌ها به جای باز شدن رو به حیاط همسایه، رو به افق‌های دور باز می شوند. در این مسابقه برای تسخیر آسمان، همه ما «برج میلاد» را

۱. برج میلاد تهران؛ پادشاه سازه‌ها

■ ارتفاع: ۴۳۵ متر ■ کاربری: مخابراتی، تفریحی
لیست بلندترین‌ها بدون نام برج میلاد، چیزی کم دارد. این برج با ۴۳۵ متر ارتفاع، نه تنها بلندترین سازه ایران، بلکه ششمین برج بلند مخابراتی جهان است. البته باید توجه داشت که میلاد یک «ساختمان» متعارف نیست و طبقات مسکونی یا اداری نداشته، بلکه به‌عنوان نماد اقتدار مهندسی، در صدر لیست ما قرار می گیرد.

۳. برج بین المللی تهران؛ بام مسکونی ایران

■ ارتفاع: ۱۶۲ متر ■ کاربری: مسکونی

اگر به دنبال بلندترین «خانه» ایران هستید، باید به اتوبان حکیم و محله یوسف‌آباد بروید. این سازه سه‌بر با ۵۶ طبقه، سال‌هاست عنوان بلندترین برج مسکونی کشور را بدگ می کند. طراحی منحصر به فرد آن باعث شده تا واحدهای مسکونی از نور حداکثری برخوردار باشند. این برج تمام‌عبار، نماد زندگی لوکس در ارتفاعات پایتخت است.

۲. مرکز تجارت جهانی تبریز؛ فخر آذربایجان

■ ارتفاع: ۱۵۲ متر ■ کاربری: اداری، تجاری

انحصار آسمانخراش‌ها در دست تهران نیست. تبریز با افتتاح مرکز تجارت جهانی (WTC)، نام خود را به‌عنوان دارنده بلندترین برج اداری-تورستی کشور و بلندترین ساختمان ایران در شهری غیر از پایتخت ثبت کرد. این سازه ۳۷ طبقه در شهرک ولیعصر تبریز، با معماری مدرن و امکانات روز، نماد توسعه تجاری در شمال غرب کشور محسوب می شود.

۶. برج‌های الماس قو؛ دوقلوهای ساحل

■ ارتفاع: ۱۵۰ متر ■ کاربری: مسکونی، هتل، تجاری

کمتر کسی است که به شمال سفر کرده و عظمت برج‌های دوقلوی سلمان شهر (متل قو) را ندیده باشد. این پروژه عظیم که با نام «الماس قوی خاورمیانه» شناخته می‌شود، با ۳۵ طبقه، بلندترین سازه در نوار ساحلی دریای خزر است. ترکیب هتل ۵ ستاره، مراکز خرید لوکس و پنت‌هاوس‌های رؤیایی، این برج‌ها را به نگین مازندران تبدیل کرده است.

۵. برج آرمیتاژ گلشن؛ مدرنیته در مشهد

■ ارتفاع: ۱۵۰ متر ■ کاربری: اداری، تجاری

مشهد مقدس تنها قطب زبارتی نیست، بلکه در معماری مدرن نیز حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. برج ۳۴ طبقه آرمیتاژ در بلوار هفت تیر، با طراحی خاص و نمای شیشه‌ای‌اش که نمادی از شکوه و مدرنیته است، بلندترین برج فعال و تکمیل شده در شرق کشور محسوب می‌شود. این برج تلفیقی از فضاهای اداری لوکس و گالری‌های تجاری است.

۴. برج سفید؛ نوستالژی لوکس تهران

■ ارتفاع: ۱۳۴ متر ■ کاربری: هتل، اداری

زمانی که هنوز خبری از برج‌های سر به فلک کشیده در تهران نبود، برج سفید در خیابان پاسداران پادشاهی می کرد. این ساختمان ۲۲ طبقه که به‌خاطر رستوران گردان معروفش در طبقه آخر شهرت دارد، همچنان یکی از نمادهای اصلی و شناخته شده پایتخت است. ارتفاع سقف‌های بلند و معماری خاص، آن را در لیست بلندترین‌ها حفظ کرده است.

۸. برج آسمان؛ همسایه ابرها در فرمانیه

■ ارتفاع: ۱۲۰ متر ■ کاربری: اداری، مسکونی

شهرک غرب تهران با معماری متفاوتش شناخته می‌شود و برج زرین در مجتمع هرمزان، بلندترین نماینده این منطقه است. این برج مسکونی با رنگ نمای خاص و ارتفاع قابل توجهش، یکی از شاخص‌ترین ساختمان‌های مسکونی تهران محسوب می‌شود. استحکام سازه و ارتفاع چشمگیرش باعث شده تا نامش در میان ۱۰ ساختمان بلند ایران ماندگار شود.

۷. برج سپهر؛ یادگار باصلابت

■ ارتفاع: ۱۱۵ متر ■ کاربری: اداری

برج سپهر باک صادرات در خیابان سمیه، برای دهه‌ها بلندترین ساختمان ایران بود. این برج ۲۲ طبقه با معماری مکعب‌مستطیلی ساده اما باصلابتش، نوستالژی معماری مدرن چند دهه گذشته است که هنوز هم با اقتدار در مرکز محسوب می‌شود. استحکام سپهر، بدر معنوی تمام برج‌های اداری امروز ایران محسوب می‌شود.

نگاه

نوجوانی تا ۳۲ سالگی

شاید اگر به کسی بگویید دوران نوجوانی‌اش تا ۳۲ سالگی ادامه دارد، فکر کند با او شوخی می کنید؛ اما علم شوخی ندارد. تحقیقات جدید دانشگاه کمبریج دقیقاً همین را می‌گوید. دانشمندان با اسکن مغز ۴ هزار نفر، از نوزادان قنداقی تا سالمندان ۹۰ ساله، نقشه جدیدی از زندگی مغز ما ترسیم کرده‌اند که باورهای قدیمی را زیر و رو می کند. ما همیشه فکر می کردیم وقتی شمع ۱۸ سالگی را فوت می کنیم، مغز ما هم بزرگ و کامل شده است، اما این مطالعه نشان می دهد مغز انسان اصلاً عجله‌ای برای بزرگ شدن ندارد. در واقع، مغز ما یک سفر طولانی و همرحله‌ای را طی می کند و تازه وقتی ۳۲ ساله می شویم، رسماً وارد دنیای بزرگسالی می شود. این یعنی فاصله سنی ۹ تا ۳۲ سالگی، یک دوران نوجوانی طولانی و پرفراز و نشیب است. در تمام این سال‌ها، مغز مشغول سیم‌کشی‌های جدید و تغییرات بنیادین است تا به‌رووری خود را به اوج برساند. دقیقاً به همین دلیل است که در این بازه زمانی، خطر اختلالات سلامت روان هم بیشتر می شود؛ چون مغز هنوز در حال ساخت‌وساز است و ثبات پیدا نکرده است.

براساس این تقویم جدید بیولوژیکی، کودکی تا ۹ سالگی طول می کشد. سپس طولانی ترین فاز، یعنی نوجوانی (۹ تا ۲۲ سالگی) آغاز می شود. بعد از آن، دوران ثبات یا همان بزرگسالی واقعی (۲۲ تا ۶۶ سالگی) از راه می‌رسد. در نهایت هم پیری زودرس و دیررس منتظرند. البته دکتر موزلی، محقق این پروژه نکته جالبی می‌گوید: «در سست است که یک فرد ۳۰ ساله مثل یک جوان رفتار نمی‌کند، اما مغزش هنوز دارد با همان الگوی تغییرات نوجوانی کار می‌کند.» شاید وقایع مهمی مثل ازدواج، بچه‌دار شدن یا پیدا کردن شغل ثابت که اغلب در اوایل دهه ۳۰ رخ می‌دهد، دقیقاً پاسخ زندگی به همین آرامش و ثبات مغزی باشد که تازه از ۳۲ سالگی شروع می‌شود. یادتان باشد این اعداد وحی منزل نیستند؛ ژنتیک و سبک زندگی می‌تواند تقویم مغز هر کسی را کمی جلو یا عقب ببرد. اما خبر خوب این است: اگر ۳۰ سالتان است و هنوز احساس می‌کنید سردرگم هستید، نگران نباشید؛ مغزتان هنوز دارد آخرین کارهای نوجوانی‌اش را انجام می‌دهد!

عکس خانه

کاد بلاکتوس!

اگر در خیابان‌های آفتابی «بالم اسپرینگز» کالیفرنیا قدم بزنید، شاید در نگاه اول تصور کنید با یک گونه گیاهی جهش یافته و پراق رویه‌ر شده‌اید؛ اما نزدیک‌تر که بروید، نوستالژی باشکوه صنعت خودروی آمریکا به شما سلام می‌کند. اینجا آهن سرد، پوست انداخته و باله‌های عقب کاد بلاک‌های کلاسیک دهه ۵۰ و ۶۰ میلادی تغییر کاربری داده‌اند تا در قامت یک کانتوس غول پیکر به نام «کاد بلاکتوس» ظاهر شوند. «راچر رویتیم»، خالق این اثر، با هوشمندی تمام رنگ سبز متالیک را انتخاب کرده تا مرز بین طبیعت و صنعت را محو کند. او به جای تیغ‌های تیز کانتوس، چراغ‌های خطر کشیده و زیبایی کاد بلاک را به سمت آسمان نشانه رفته و با حک کردن واژه «Creativity» (خلاقیت) روی بدنه اثر، انگار مانیفست هنری‌اش را فریاد می‌زند. این مجسمه فقط یک کار دست‌ساز با قطعات ماشین نیست؛ بلکه یک بازی بصری هوشمندانه در دل کویر است. در پس زمینه‌ای از کوه‌های سنگی و نخل‌های طبیعی، این «کانتوس لوکس» نمادی است از پیوند صنعت و طبیعت. کاد بلاکتوس به رهگذاران یاد آوری می‌کند که هنر عمومی می‌تواند خاطرات قدیمی جاده‌ها را بر دارد و آنها را به بخشی زنده و درخشان از میلمان شهری تبدیل کند؛ جایی که آهن سخت، لباسی از جنس طبیعت به تن کرده است.